

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 2.2.2005
KOM(2005) 24 slutlig

MEDDELANDE INFÖR EUROPEISKA RÅDETS VÅRMÖTE

Att arbeta tillsammans för tillväxt och sysselsättning

Nystart för Lissabonstrategin

Meddelande från ordförande José Manuel Barroso
i samråd med viceordförande Günter Verheugen

{SEC(2005) 192}
{SEC(2005) 193}

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

MEDDELANDE INFÖR EUROPEISKA RÅDETS VÅRMÖTE Att arbeta tillsammans för tillväxt och sysselsättning Nystart för Lissabonstrategin	1
Förord	3
Tillväxt och sysselsättning: Nystart för Lissabonstrategin	3
Sammanfattning	7
1. Tillväxt och sysselsättning i främsta rummet	12
2. Att bygga upp ett europeiskt partnerskap för tillväxt och sysselsättning	14
3. Åtgärder för att skapa tillväxt och sysselsättning	15
3.1. Ett Lissabonhandlingsprogram för unionen och medlemsstaterna	15
3.2. Att göra Europa mera attraktivt för investerare och arbetskraft	16
3.2.1. Att utvidga och fördjupa den inre marknaden	16
3.2.2. Att säkerställa öppna och konkurrensutsatta marknader i och utanför Europa	19
3.2.3. Att förbättra lagstiftningen på EU-nivå och i medlemsstaterna	20
3.2.4. Att utvidga och förbättra den europeiska infrastrukturen	21
3.3. Att skapa tillväxt genom kunskap och innovation	21
3.3.1. Att öka och förbättra investeringarna i forskning och utveckling	21
3.3.2. Att underlätta innovation, utnyttjandet av IKT och en hållbar användning av resurserna	23
3.3.3. Att bidra till en solid grund för EU:s industri	26
3.4. Att skapa fler och bättre arbetstillfällen	27
3.4.1. Att få ut fler människor på arbetsmarknaden och modernisera de sociala trygghetssystemen	28
3.4.2. Att förbättra arbetskraftens och företagens anpassningsförmåga och flexibiliteten på arbetsmarknaden	30
3.4.3. Att investera mer i humankapital genom förbättrad utbildning och kompetens	31
3.5. Effekterna för tillväxt och arbetstillfällen	32
4. Att se till att Partnerskap leder till tillväxt och arbetstillfällen	34

Förord

Tillväxt och sysselsättning: Nystart för Lissabonstrategin

Tänk på vad EU skulle kunna vara. Tänk på den inneboende styrkan i vår utvidgade union. Tänk på den outnyttjade kapaciteten att skapa välbefinnande och erbjuda möjligheter och rättvisa åt alla medborgare. EU skulle kunna bli en ledstjärna för resten av världen genom sina ekonomiska, sociala och miljöpolitiska framsteg.

Det är i denna anda av realistisk optimism som den nya Europeiska kommissionen har sammanställt de politiska rekommendationerna för halvtidsöversynen av Lissabonstrategin, den ambitiösa reformagendan som lades fram av Europeiska rådet i mars 2000.

Medborgarna i Europeiska unionen har all anledning att se positivt på EU:s ekonomiska möjligheter. Framgångarna under andra hälften av 1900-talet har gett oss en värdefull grund att stå på. Efter ett halvt sekel av fred är EU en av de mest utvecklade ekonomierna i världen där stabila och demokratiska stater är förenade i en unik politisk union. Denna union har utformat en inre marknad som i vissa medlemsstater kan stödja sig på en enda valuta, vilket stärker den ekonomiska stabiliteten och ökar möjligheterna till ekonomisk integration. Vi har utvecklat en unik social modell som bygger på delaktighet. Vår grundutbildning håller en hög nivå och den vetenskapliga basen har alltid varit väl utvecklad. I EU finns det dynamiska och nyskapande företag med osedvanlig konkurrenskraft som när de fungerar som bäst uppvisar en anmärkningsvärd förnyelseförmåga. Vi har gjort större framsteg i riktning mot en hållbar utveckling än någon annan region i världen.

Allt detta har vi uppnått genom att verka i partnerskap. EU:s institutioner, regeringar och förvaltningar på nationell, regional och lokal nivå, arbetsmarknadens parter, det civila samhället – alla strävar tillsammans mot samma mål.

Denna grund utgör en betydande del i den vision som binder oss samman, en vision som i konstitutionen uttrycks som att ”verka för Europas hållbara utveckling som bygger på välavvägd ekonomisk tillväxt, på en social marknadsekonomi med hög konkurrenskraft där full sysselsättning och sociala framsteg eftersträvas, samt på en hög miljöskyddsnivå och en bättre miljö”.

Under de senaste 50 åren har enastående framsteg gjorts, men i en föränderlig värld får EU inte stå stilla. Därför enades stats- och regeringscheferna för fem år sedan om ett ambitiöst program för förändringar. De förband sig att göra Europeiska unionen till världens mest konkurrenskraftiga och dynamiska kunskapsbaserade ekonomi med möjlighet till varaktig ekonomisk tillväxt med fler och bättre arbetstillfällen och en högre grad av social sammanhållning samt respekt för miljön.

Idag kan vi konstatera att framstegen endast har varit måttliga. Trots att det finns många grundläggande förutsättningar för en förnyelse av EU har resultaten på europeisk och

nationell nivå helt enkelt varit otillräckliga. Detta beror inte bara på att de ekonomiska omständigheterna varit svåra sedan Lissabonstrategin lades fram utan också på en överlastad politisk dagordning, bristande samordning och ibland motstridande prioriteringar. Vissa anser därför att vi bör överge de ambitiösa mål som ställdes upp för fem år sedan. Kommissionen delar dock inte denna uppfattning. De utmaningar som vi står inför är nu ännu större mot bakgrund av den åldrande befolkningen och den globala konkurrensen. Om vi inte med förnyad styrka och fokusering tar itu med dessa utmaningar kan vår europeiska sociala modell, våra pensioner och vår livskvalitet snart komma att vara i fara.

Behovet av snabba insatser bekräftas i den rapport som högnivågruppen under ledning av Wim Kok lade fram i november förra året, i vilken en avskräckande utmaning beskrivs. I rapporten sägs att *"Lissabonstrategin har fått ännu större betydelse idag, eftersom tillväxtklyftan mellan EU å ena sidan och Nordamerika och Asien å den andra har vidgats. Samtidigt måste Europa möta de utmaningar som en låg befolkningstillväxt i kombination med en åldrande befolkning innebär. Tiden är knapp och vi har inte råd att vila på lagrarna. Nu behövs ett bättre genomförande för att ta igen förlorad tid"*. För att ta itu med denna utmaning måste EU förbättra sin produktivitet och öka sysselsättningen.

Om den nuvarande utvecklingstendensen håller i sig kommer den potentiella tillväxten för EU:s ekonomi att halveras under de kommande årtiondena och nätt och jämt överstiga 1 % om året.

EU har inte nått samma resultat som konkurrenterna i andra delar av världen. Deras produktivitet har ökat snabbare och de har investerat mer i forskning och utveckling. Vi måste inrätta de strukturer som krävs för att förutse och hantera förändringarna i vår ekonomi och vårt samhälle på ett bättre sätt. Dessutom behöver vi fortfarande en samhällsvision där både äldre och yngre har sin plats, särskilt med tanke på utvecklingen i fråga om arbetskraften där såväl långsiktig tillväxt som social sammanhållning för närvarande är hotade.

Kommissionens svar på denna utmaning lades fram i förslagen till EU:s strategiska mål: *"Förnyad tillväxt är avgörande för välbefindandet, kan på nytt leda till full sysselsättning och utgör grunden för social rättvisa och möjligheter för alla. Det är också av avgörande betydelse för EU:s ställning i världen och dess möjligheter att mobilisera sina resurser för att kunna ta itu med många olika globala utmaningar"*.

Vi behöver en dynamisk ekonomi som grund för våra sociala och miljöpolitiska målsättningar. Därför inriktas också den nya Lissabonstrategin på tillväxt och sysselsättning. För att uppnå målen måste vi se till att:

- **Europa blir en attraktivare plats att investera och arbeta i,**
- **kunskap och innovation utgör centrala faktorer i Europas tillväxt,**
- **vi utformar politiken så att företagen kan skapa fler och bättre arbetstillfällen.**

Att ange tillväxt och sysselsättning som omedelbara mål går hand i hand med att främja mål på det sociala området och miljöområdet. Lissabonstrategin är en viktig del i det övergripande målet beträffande hållbar utveckling i EG-fördraget, nämligen att på ett hållbart sätt förbättra

välfärden och levnadsvillkoren för nuvarande och kommande generationer. Både Lissabonstrategin och strategin för en hållbar utveckling bidrar till att uppnå detta mål. Strategierna förstärker varandra ömsesidigt och är inriktade på åtgärder som kompletterar varandra, de instrument som används är olika och resultaten produceras inom olika tidsramar.

Kommissionen är helt inställd på att arbeta för en hållbar utveckling och att modernisera och driva på den europeiska sociala modellen. Utan ökad tillväxt och sysselsättning är detta dock inte möjligt. Vi har sett över vår strategi för hållbar utveckling och vår sociala agenda och under de kommande veckorna kommer vi att lägga fram våra förslag inför Europeiska rådets vårmöte. Dessutom måste vi fortsätta att arbeta på de globala makroekonomiska obalanserna tillsammans med våra internationella samarbetspartner, eftersom en ökad tillväxt är lika gynnsam för dem som för oss.

Vi måste således omedelbart ta itu med Lissabonstrategin och det finns starka skäl för att göra detta i form av gemensamma åtgärder i EU.

Om vi inte tar itu med detta kommer det att leda till stora och mätbara kostnader. De kostnader som skulle uppstå om EU inte existerade är väldokumenterade. Siffrorna kan diskuteras, men om Lissabonstrategin inte uppnås innebär det en kostnad. Det bästa beviset för detta är den ökande klyftan mellan tillväxtpotentialen för EU och för andra ekonomiska partner. Däremot skulle en bredare och mer djupgående ekonomisk integration i det utvidgade EU kunna ge enorma fördelar.

Denna halvtidsöversyn beskriver hur vi kan hjälpa Europa att hantera utmaningen när det gäller tillväxt och sysselsättning. I översynen lanseras idén om ett partnerskap för tillväxt och sysselsättning, underbyggt av ett EU-åtgärdsprogram och nationella åtgärdsprogram med fasta åtaganden. Det bygger på tre centrala koncept:

- För det första måste **EU:s åtgärder vara mer målinriktade**. Vi måste koncentrera alla våra ansträngningar till att genomföra de grundläggande strategier som kommer att ha störst inverkan. Detta innebär att hålla givna löften, att bygga på de reformer som redan påbörjats i medlemsstaterna och att vidta nya åtgärder där så krävs för att uppnå vårt mål. Detta kräver en bestämd prioritering från kommissionens sida och måste bekräftas i ett starkt stöd från Europeiska rådet och Europaparlamentet.
- För det andra måste vi **mobilisera stöd för förändring**. Om vi ser till att Lissabonmålen får ett brett och effektivt stöd kan ord bli till handling. Alla, på varje nivå, som vill bidra till Lissabonstrategins framgångar måste bli delaktiga i reformen för att den ska kunna ge resultat. Dessa mål måste bli en del av den nationella politiska debatten.
- För det tredje måste vi **förenkla och strama upp Lissabonstrategierna**. Detta innebär att klargöra vem som ska göra vad, förenkla rapporteringen och att understödja resultaten genom Lissabon-åtgärdsprogram på såväl EU-nivå som nationell nivå. Det bör finnas en samlad uppsättning "Lissabonriktlinjer" för medlemsstaternas åtgärder, och endast en rapport på EU-nivå och en rapport på nationell nivå i vilka framstegen läggs fram. Detta kommer att minska rapporteringsbördan för medlemsstaterna betydligt.

Allt detta måste göras mot bakgrund av större reformer. Vår ambition för förändring måste underbyggas med nödvändiga resurser på såväl EU-nivå som nationell nivå.

Stabila makroekonomiska förhållanden är ytterst viktiga för att göra det möjligt att höja den potentiella tillväxten och skapa arbetstillfällen. De föreslagna förändringarna i Europeiska unionens stabilitets- och tillväxtpakt (de bestämmelser på EU-nivå som styr den nationella finanspolitiken) bör innebära en ytterligare stabilisering av vår ekonomi samtidigt som de möjliggör för medlemsstaterna att aktivt skapa förutsättningar för långsiktig tillväxt.

På EU-nivå måste vi i debatten om den framtida finansieringsramen för EU fram till 2013 ("budgetplanen") dra konsekvenserna av Lissabonstrategin genom att stödja dessa prioriteringar inom den framtida EU-budgeten. Vi måste erbjuda den hjälp och de investeringar som en modern kunskapsekonomi behöver och använda våra resurser på ett sätt som stödjer anpassningen till ändrade ekonomiska och sociala villkor. Vi måste även lägga upp programmen så att medlemsstaterna sporras att inrikta sina offentliga utgifter på Lissabonmålen. Kommissionens förslag till budgetplan återspeglar dessa prioriteringar.

Om vi lyckas jämka samma ambition, resurser och goda idéer, om vi till slutet av årtiondet kan omvandla dessa i konkreta förändringar, om vi kan stödja Lissabonstrategin genom att öka investeringarna i vår ekonomi och skapa en ny drivkraft för en starkare sammanhållning över hela vår kontinent kan Lissabonmålen återigen bli gripbara.

Detta är den nya start som Europa behöver.

Sammanfattning

För fem år sedan lanserade Europeiska unionen en långtgående reformagenda. Under det gångna året har kommissionen granskat de framsteg som gjorts. Detta har givit upphov till en intensiv debatt, både på EU-nivå och i medlemsstaterna, bland alla dem som är angelägna om att Lissabonagendan skall bära frukt. Kommissionen har också kunnat stödja sig på det arbete som utfördes av den högnivågrupp under Wim Koks ledning som avgav sin rapport i november i fjol. Det råder i dag bred enighet om att Europa inte på långa vägar lyckats förverkliga den potential för förändring som Lissabonstrategin erbjuder. Det är ingen som ifrågasätter vare sig diagnosen eller botemedlen, utan problemet är att vi inte har gjort tillräckliga framsteg.

I denna rapport, som läggs fram när den andra hälften av genomförandeperioden för Lissabonstrategin tar sin början, beskrivs hur vi tillsammans kan arbeta för Europas framtid och på nytt få in Lissabonagendan på rätt kurs.

Den förnyade Lissabonstrategin – vad är nytt?

Kommissionen föreslår en ny start för Lissabonstrategin, varvid vi bör inrikta våra åtgärder på två huvuduppgifter – **att åstadkomma en starkare och hållbar tillväxt och att skapa fler och bättre arbetstillfällen**. Genom att bemöta de utmaningar Europa står inför när det gäller tillväxt och sysselsättning kan vi frigöra de resurser vi behöver för att nå våra mera allmänna mål på det ekonomiska, sociala och miljöpolitiska planet, och genom att nå dessa mera allmänna mål kan vi befästa framstegen i våra reformer. En förutsättning för att detta skall lyckas är sunda makroekonomiska förhållanden, särskilt en stabilitetsorienterad makroekonomisk politik och en sund budgetpolitik.

I Att omsätta målen i praktiken

Genomförandet är det centrala i Lissabonstrategin, såväl på EU-nivå som på nationell nivå. **Genomförandet av reformagendan förutsätter ett förnyat partnerskap för tillväxt och sysselsättning.**

På EU-nivå kommer **kommissionen** att utöva sin centrala roll som initiativtagare till och verkställare av politiken.

Samtidigt måste **medlemsstaterna** genomföra de reformåtgärder som beslutades i Lissabon och som ännu inte har vidtagits. Detta bör understödjas av nationella Lissabonprogram, i vilka beskrivs hur genomförandet skall ske (*se avsnittet om förvaltning av strategin*).

II Ett förnyat Lissabonhandlingsprogram

Syftet med denna rapport är inte att skriva om Lissabonstrategin, utan att peka på nya åtgärder på EU- och medlemsstatsnivå som kan bidra till att Lissabonvisionen kan bli verklighet.

Att göra Europa mera attraktivt för investerare och arbetskraft

- Utvidga och fördjupa den inre marknaden
- Förbättra lagstiftningen på EU-nivå och i medlemsstaterna
- Säkerställa öppna och konkurrensutsatta marknader i och utanför Europa
- Utvidga och förbättra den europeiska infrastrukturen

- ✓ Vi måste utvidga och fördjupa den inre marknaden. Medlemsstaterna måste förbättra **genomförandet av gällande EU-lagstiftning** för att företagen och konsumenterna skall kunna utnyttja alla fördelar. I flera medlemsstater är nyckelmarknader som telekommunikations-, energi- och transportmarknaderna öppna endast på pappret – och detta långt efter det att den tidsfrist som medlemsstaterna åtagit sig att hålla löpt ut.
- ✓ För att **den inre marknaden skall kunna fullbordas** krävs det fortfarande reformer på flera nyckelområden, som bör ägnas särskild uppmärksamhet: marknaderna för finansiella tjänster och för tjänster i allmänhet, förslaget till Reach-direktiv, en gemensam konsoliderad bolagsskattebas samt gemenskapspatentet.
- ✓ Lagstiftningsramen måste förbättras. I mars i år kommer kommissionen att sätta igång ett **nytt initiativ till en lagstiftningsreform**, och utomstående experter kommer att anlitas för att ge råd i fråga om kvaliteten på och metoder för konsekvensbedömningar.
- ✓ Konkurrensreglerna måste tillämpas proaktivt, så att de bidrar till att stärka konsumenternas förtroende. **Översyner av konkurrenshinder inom vissa sektorer**, såsom energi, telekommunikation och finansiella tjänster, kommer att inledas.
- ✓ Europas företag behöver också öppna, globala marknader. Unionen kommer att arbeta intensivt för **att Doha-utvecklingsrundan skall kunna slutföras och dess resultat genomföras**, liksom för framsteg inom ramen för andra bilaterala och regionala ekonomiska förbindelser.

Att skapa tillväxt genom kunskap och innovation

- Öka och förbättra investeringarna i forskning och utveckling
- Underlätta innovation, utnyttjandet av informations- och kommunikationsteknik och en hållbar användning av resurserna
- Bidra till en solid grund för EU:s industri

- ✓ Myndigheter och offentliga organ på alla nivåer i medlemsstaterna måste arbeta för att stödja innovation, så att **vår vision om ett kunskapssamhälle kan förverkligas**. Detta arbete bör kunna underlättas av att unionen fortsatt

ägnar områden som informationssamhället, bioteknik och miljöinnovation stor uppmärksamhet.

- ✓ Större investeringar i forskning och utveckling krävs inom både **den offentliga och den privata sektorn**. På EU-nivå bör Europaparlamentet och rådet snabbt anta nästa **ramprogram för forskning** och ett **nytt program för konkurrenskraft och innovation**. Dessa program kommer att läggas fram i april.
- ✓ Som ett led i den **övergripande reform av reglerna för statligt stöd** som skall påbörjas senare i år kommer medlemsstaterna och regionala och andra offentliga aktörer att få större möjligheter att stödja forskning och innovation, särskilt inom EU:s små och medelstora företag.
- ✓ Att förmedla kunskaper genom högkvalitativa utbildningssystem är det bästa sättet att garantera unionens konkurrenskraft på lång sikt. Det är särskilt viktigt att vi ser till att våra universitet kan tävla med de bästa i världen genom att upprättandet av det europeiska området för högre utbildning slutförs.
- ✓ Kommissionen kommer att föreslå att det inrättas ett **"europeiskt teknikinstitut"**.
- ✓ Kommissionen kommer att stödja och uppmuntra inrättandet av s.k. **innovationscentrum** avsedda att göra det lättare för regionala aktörer att locka till sig de skarpaste förmågorna från forskarvärlden och näringslivet som har de resurser som krävs för att få idéerna ut ur laboratorierna och omsätta i praktisk användning.
- ✓ Kommissionen och medlemsstaterna måste intensifiera sitt arbete för att **främja miljöinnovationer** som kan medföra stora förbättringar både av vår livskvalitet och av tillväxten och sysselsättningen, t.ex. i fråga om hållbart utnyttjande av resurser, klimatförändringar och energieffektivitet.
- ✓ Partnerskap med industrin kommer också att främjas genom **europeiska teknikinitiativ**, ett initiativ som bygger på erfarenheterna av Galileo-systemet för satellitnavigering. De första av dessa partnerskap bör kunna inledas under 2007, så snart nästa ramprogram för forskning har trätt i funktion.

Att skapa fler och bättre arbetstillfällen

- Att få ut fler människor på arbetsmarknaden och modernisera de sociala trygghetssystemen
- Att förbättra arbetskraftens och företagens anpassningsförmåga och flexibiliteten på arbetsmarknaderna
- Att investera i humankapital genom bättre utbildning och kompetens

- ✓ **Arbetsmarknadens parter uppmanas att utarbeta ett gemensamt Lissabonhandlingsprogram** inför Europeiska rådets vårmöte 2005, i vilket de

anger hur de kommer att bidra till Lissabonmålen.

- ✓ Medlemsstaterna och arbetsmarknadens parter måste **öka sina insatser för att höja sysselsättningsgraden**, särskilt genom att driva en aktiv sysselsättningspolitik som hjälper människor att komma in på arbetsmarknaden och uppmuntrar dem att stanna kvar där, genom att utveckla en politik för en aktiv ålderdom som motverkar att människor lämnar arbetslivet i förtid, och genom att modernisera de sociala trygghetssystemen så att de fortsatt kan erbjuda den trygghet som människor behöver för att kunna anpassa sig till förändringar i sina liv.
- ✓ Lissabonstrategins – och hela Europas – framtid hänger i högsta grad samman med våra **ungdomar**. Unionen och medlemsstaterna måste sörja för att de föreslagna reformerna hjälper dem att få en chans i livet och förser dem med den kompetens de behöver livet ut. Unionen behöver också utveckla sina prioriteringar när det gäller att bemöta de demografiska utmaningar vi står inför.
- ✓ Medlemsstaterna och arbetsmarknadens parter måste förbättra **arbetskraftens och företagens anpassningsförmåga och flexibiliteten hos arbetsmarknaderna** så att Europa kan anpassa sig till strukturomvandlingar och marknadsförändringar.
- ✓ Mot bakgrund av den krympande arbetsstyrkan behöver vi **en väl genomtänkt strategi för laglig invandring**. Kommissionen kommer före utgången av 2005 att lägga fram en plan på grundval av det offentliga samråd som pågår.
- ✓ Europa behöver **fler och bättre investeringar i utbildning**. Genom att tonvikten både på EU-nivå och i medlemsstaterna läggs vid kompetensutveckling och livslångt lärande kommer det att bli lättare för människor att byta yrke. Detta kommer att backas upp av det **program för livslångt lärande** som skall antas på EU-nivå i år och av de nationella strategier för livslångt lärande som medlemsstaterna skall lägga fram 2006.
- ✓ Europa behöver också en **rörligare arbetsstyrka**. Rörligheten inom unionen kommer att underlättas om de rambestämmelser rörande **yrkeskvalifikationer** som för närvarande är under behandling kan antas snabbt. Kommissionen kommer under 2006 att lägga fram förslag om förenkling av **det ömsesidiga erkännandet av yrkeskvalifikationer**. Medlemsstaterna bör påskynda arbetet med att undanröja alla begränsningar av rörligheten för arbetstagare från de länder som nyligen har anslutit sig till unionen.
- ✓ Regionala och lokala myndigheter borde utarbeta projekt som för oss närmare Lissabonagendans målsättningar. **Den kommande generationen av strukturfonder** (inbegripet fonderna för landsbygdsutveckling) kommer att utformas med tanke på att fonderna skall bidra till tillväxt och sysselsättning på lokal nivå.

III Att förbättra förvaltningen av Lissabonstrategin

Förvaltningen av **Lissabonstrategin måste förbättras radikalt, så att den blir effektivare och mera lättbegriplig**. Gränserna mellan unionen och medlemsstaterna ansvar har suddats ut. Det finns för många överlappande och byråkratiska rapporteringsförfarandena och för litet politiskt ansvarstagande.

För att klarlägga vad som måste göras och var ansvaret ligger kommer kommissionen att lägga fram ett **Lissabonhandlingsprogram**.

Dessutom föreslår kommissionen ett integrerat tillvägagångssätt för att **rationalisera de befintliga allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken och sysselsättningsriktlinjerna som ett led i en ny period för ekonomi och sysselsättning**. I framtiden kommer en ny, integrerad uppsättning riktlinjer att användas vid sidan av Lissabonhandlingsprogrammet för att driva på reformagendan. Riktlinjerna kommer att täcka den makroekonomiska politiken, sysselsättning och strukturreformer. I gengäld förväntas medlemsstaterna (efter ett brett samråd på nationell nivå) anta nationella handlingsprogram för tillväxt och sysselsättning, understödda av åtaganden och konkreta mål.

För att samordna allt detta bör medlemsstaterna utnämna en **”Lissabonansvarig” på regeringsnivå**.

Rapporteringen kommer också att förenklas. En enda Lissabonrapport skall utarbetas om framstegen på EU-nivå och på nationell nivå. Tack vare denna nya rapporteringsprocess kommer Europeiska rådet och Europaparlamentet att kunna koncentrera sig på politiska kärnfrågor utan att som för närvarande varje år översköljas av en mängd olika sektorsrapporter.

Detta tillvägagångssätt kommer att göra det lättare för Europeiska rådet att varje vår komma med praktisk vägledning och för kommissionen att utföra sin uppgift att övervaga framstegen i riktning mot Lissabonmålen, komma med uppmuntran och föreslå ytterligare åtgärder för att hålla kvar Lissabonprocessen på rätt spår.

* * *

Mot bakgrund av detta rekommenderar kommissionen att Europeiska rådet

- lanserar ett nytt partnerskap för tillväxt och sysselsättning,
- godkänner gemenskapens handlingsprogram och uppmanar medlemsstaterna att utarbeta sina egna nationella handlingsprogram,
- godkänner den nya ordning för förvaltning av Lissabonstrategin som beskrivs i denna rapport i syfte att göra genomförandet av politiken på gemenskaps- och medlemsstatsnivå mera effektiv och att främja en verklig debatt och en genuin politisk uppslutning bakom Lissabonmålen.

1. TILLVÄXT OCH SYSSELSÄTTNING I FRÄMSTA RUMMET

Lissabonagendan skulle frigöra unionens potential...

Den inre marknaden, euron och EU:s senaste utvidgning visar **att unionen klarar av att nå högt ställda mål**. Under de sista femtio åren har unionen byggt upp fred och välstånd. Den har utan att tveka tagit sig an ett föränderligt ekonomiskt, socialt och politiskt landskap genom att ställa upp gemensamma mål och samarbeta på alla nivåer för att nå dem: unionen och medlemsstaterna, regeringarna och det civila samhället, näringslivet och medborgarna. Det är samma dynamiska förhållningssätt som ligger bakom den långtgående reformagenda som lanserades vid Europeiska rådets möte i Lissabon i mars 2000. Den stakar ut kursen i riktning mot en konkurrenskraftig och integrerad kunskapsbaserad ekonomi, som utgör Europas svar på de brådskande utmaningar som vår kontinent står inför.

...men hittills har framstegen varit otillräckliga.

Men i dag tvingas vi inse att de sammantagna effekterna av de ekonomiska förhållandena, den internationella osäkerheten, långsamma framsteg i medlemsstaterna och en tilltagande brist på inriktning har blåst Lissabonprocessen ur kurs. Samtidigt har utmaningarna blivit om möjligt än mer brådskande mot bakgrund av den globala konkurrensen och befolkningens åldrande – faktorer som framträder ännu tydligare i dag än för bara fem år sedan. Den här bedömningen delas i den rapport som lades fram av en högnivågrupp under ledning av Wim Kok¹. Rapporten betonar Europas **otillräckliga framsteg** när det gäller att nå målen för Lissabonstrategin. Vi måste ta oss an utmaningarna genom att återställa förtroendet för EU:s förmåga att skapa de förhållanden som krävs för att vi skall kunna nå våra mål. Europa har sina rika traditioner och sin mångfald att bygga på. Vi har en unik social modell och kan hämta ytterligare styrka ur vår senaste utvidgning, som gjort oss till den största enhetliga marknaden och det största handelsblocket i världen.

Tillväxt och sysselsättning är nästa stora EU-projekt.

Den viktigaste slutsatsen i Kok-rapporten lyder så här: ”Att främja tillväxt och sysselsättning i EU är nästa stora EU-projekt.” Kommissionen föreslår en nyinriktning av Lissabonagendan på åtgärder för att främja **tillväxt och sysselsättning** på ett sätt som är helt **förenligt med målet hållbar utveckling**. Åtgärderna inom ramen för denna strategi bör förbättra unionens möjligheter att nå och vidareutveckla målen på miljöområdet och det sociala området. Utmaningen består i att utforma en strategi för att åtgärda de områden där EU för närvarande inte fungerar väl (till exempel stagnerad tillväxt och otillräckligt skapande av nya arbetstillfällen).

Detta förutsätter ett förnyat partnerskap.

Denna strategi måste drivas inom ramen för ett förnyat partnerskap mellan medlemsstaterna och unionen, i vilket också arbetsmarknadens parter deltar. Den nya Lissabonagendan är oundvikligen bred, men dess framgång är beroende av ett begränsat antal politiska prioriteringar. Vi måste koncentrera oss på dem för att helhetsresultatet skall bli lyckat. Det avgörande är att vi lyckas genomföra prioriteringarna i praktiken, och mekanismerna för detta

¹ Rapport angående Lissabonstrategin från högnivågruppen under ledning av Wim Kok, november 2004.
http://europa.eu.int/comm/lisbon_strategy/group/index_en.html

arbete måste förbättras i brådsakande ordning. Detta förutsätter ett rationaliserat och effektivt arbetssätt som förenar unionen och medlemsstaterna. För att detta skall bli möjligt måste alla intressenter på EU-nivå och på nationell, regional och lokal nivå – medlemsstaterna, EU-medborgarna, parlamenten, arbetsmarknadsparterna, det civila samhället och alla gemenskapsinstitutioner – ta ansvar för Lissabonagendans genomförande. Alla bör bidra till att bygga upp Europas framtid. När allt kommer omkring ligger ju den framtid som eftersträvas genom Lissabonagendan i allas intresse. Den förnyade Lissabonstrategin går ut på att utnyttja möjligheterna till förmån för medborgarna. Den handlar om chanser och en gemensam vision om framsteg.

Sunda makro-ekonomiska förhållanden är nyckeln till framgång.

En sund makroekonomisk omgivning och politik

En trovärdig ansträngning för att öka den potentiella tillväxten och skapa arbetstillfällen måste underbyggas av sunda makroekonomiska förhållanden. Särskilt viktigt är det att vi fortsätter att föra en stabilitetsorienterad makroekonomisk politik och en sund budgetpolitik. Regeringarna måste upprätthålla eller eftersträva sunda offentliga finanser och samtidigt optimera sitt bidrag till tillväxt och sysselsättning.

De ändringar som föreslagits i EU:s stabilitets- och tillväxtpakt – dvs. de regler på EU-nivå som styr medlemsstaternas budgetpolitik – bör leda till att vår ekonomi stabiliseras ytterligare, samtidigt som medlemsstaterna får ett fullt utvecklat inflytande när det gäller att skapa förutsättningar för långsiktig tillväxt.

Produktivitet och sysselsättning

Lissabonstrategin fäster lika stor vikt vid att öka sysselsättningen som vid att höja produktiviteten. Detta skall ske genom förbättrad konkurrenskraft.

Fler och bättre arbetstillfällen...

Arbetsmarknaden måste ges möjlighet att fungera bättre. Det måste bli mera attraktivt att både ta och ge anställning, och fler och bättre arbetstillfällen måste skapas. Detta kommer att kräva avsevärda investeringar i det mänskliga kapitalet, större anpassningsförmåga hos arbetsstyrkan och mera integrerade arbetsmarknader.

...och förbättrad konkurrenskraft genom produktivitetssökning...

Produktivitetstillväxten i EU har avtagit markant. Den viktigaste utmaningen för unionen när det gäller konkurrenskraften är att vända på denna utveckling. Samtidigt måste vi sträva efter bestående produktivitetssökningar inom alla nyckelsektorer av ekonomin. Vid sidan av en mera kvalificerad arbetsstyrka, utökade investeringar och användning av informations- och kommunikationsteknik inom ekonomin som helhet är ett sunt konkurrens klimat och välavvägd normgivning ytterst viktiga faktorer när det gäller att öka produktiviteten. Den överdrivet långa lista med politiska prioriteringar som antogs i Lissabon har emellertid avlett uppmärksamheten från dessa potentiellt produktivetsfrämjande åtgärder. I den förnyade Lissabonstrategin bör strukturreformer, understödda av dessa åtgärder, inneha en nyckelställning.

...måste gå hand i hand. Produktivitetstillväxt och ökad sysselsättning måste gå hand i hand. Vi måste undvika den typ av "jobblös tillväxt" som undergrävt resultaten för den amerikanska ekonomin under de senaste åren. Samtidigt måste vi på nytt få in de långtidsarbetslösa och relativt lågkvalificerade på arbetsmarknaden. Detta kan komma att påverka takten i vår produktivitetsförbättring. Tack vare att kunskap, utbildning och innovation betonas så starkt i den förnyade Lissabonstrategin kommer människorna att ha möjlighet att öka sin egen produktivitet, vilket kommer att garantera en snabb produktivitetsökning över hela linjen.

Öppna internationella marknader behövs. **Öppnandet av internationella marknader** och den starka tillväxten i de nyligen industrialiserade länderna kan i hög grad komma att bidra till att skapa tillväxt och sysselsättning. Detta är dock möjligt endast om vi kan åstadkomma en djupare och snabbare strukturanpassning av vår ekonomi, så att resurser kan omfördelas till sektorer där Europa har en komparativ fördel. Att underlätta en förändring i riktning mot mera konkurrenskraftiga sektorer och högkvalitativa arbetstillfällen är därför av avgörande betydelse för hur väl den förnyade Lissabonstrategin kommer att lyckas.

Ansvaret måste delas mellan EU och medlemsstaterna. Mot denna bakgrund måste det till åtgärder på både unionsnivå och nationell nivå för att vi skall kunna driva vår politiska agenda vidare. Dess framgång är beroende av delat ansvar och delaktighet i processen. Därför är ett partnerskap absolut nödvändigt.

2. ATT BYGGA UPP ETT EUROPEISKT PARTNERSKAP FÖR TILLVÄXT OCH SYSSELSÄTTNING

Tillväxt och sysselsättning – det första exemplet på vårt partnerskap för Europas förnyelse. Kommissionen har nyligen föreslagit att det skall upprättas ett partnerskap för Europas förnyelse². Detta partnerskap ingår som ett led i det strategiska programmet för 2005–2009 och syftar till att ge medlemsstaterna, unionen och arbetsmarknadens parter möjligheter att samarbeta för att nå ett gemensamt mål. Som påpekats kommer tillväxt och sysselsättning att vara ledstjärnan för detta nya partnerskap. De många bidrag som hittills inkommit visar att det finns en verklig vilja att arbeta för denna förnyade målsättning.

För att lyckas måste vi föra Lissabonprocessen framåt genom att.... **Kommission uppmanar därför Europeiska rådet att i mars i år nylansera Lissabonstrategin i form av ett europeiskt partnerskap för tillväxt och sysselsättning. Partnerskapet skall ha en enda målsättning: att underlätta och påskynda genomförandet av de reformer som är nödvändiga för tillväxt och sysselsättning.**

För att kunna ge konkreta och snabba resultat måste partnerskapet tillföra ett verkligt mervärde:

...mobilisera ■ **Få de olika aktörerna att samarbeta.** Att mobilisera en samlad

² KOM(2005) 12, Strategiska mål 2005–2009. EU 2010: Ett partnerskap för Europas förnyelse – Välstånd, solidaritet och säkerhet.

stöd...

insats utgör kärnan i partnerskapet. Utmaningarna är desamma för oss alla och avser vår utvecklingsmodell. Vi måste bemöta dem gemensamt, eftersom varje enskild insats är nödvändig för en kollektiv framgång. Utmaningarna är så stora och våra ekonomier så sammanlänkade att ingen enskild medlemsstat kan klara av dem på egen hand.

*...sprida ansvars-
känsla...*

- **Få alla aktörer att ansluta sig** till dessa mål och reformer. Lissabonstrategin har inte i tillräckligt hög grad lyckats få nyckelaktörerna att sluta upp bakom genomförandet, särskilt på nationell nivå. En allmän mobilisering kommer inte att lyckas om inte alla aktörer känner att den föreslagna politiken berör dem och att de är medansvariga för och delaktiga i beslutsfattandet och genomförandet. Medlemsstaterna bör därför uppmanas att utarbeta ett enda nationellt handlingsprogram (efter omfattande samråd) och en enda nationell rapport om Lissabonstrategin (se avsnitt 4).

*...och skärpa
prioriteringarna.*

- **Koncentrera** insatserna på prioriterade och synliga mål, flankerade av konkreta åtgärder som har en stimulerande inverkan på tillväxt och sysselsättning. Detta är av central betydelse för att Lissabonprocessen skall ge utdelning. Det är genom att fastställa tydliga prioriteringar och konkreta åtgärder som vi kan mobilisera alla aktörer och få dem att ta sin del av ansvaret.

För att partnerskapet skall bära frukt krävs det att alla partner på nationell nivå engagerar sig helhjärtat i det.

3. ÅTGÄRDER FÖR ATT SKAPA TILLVÄXT OCH SYSSELSÄTTNING

3.1. Ett Lissabonhandlingsprogram för unionen och medlemsstaterna

*Tre huvud-
områden...*

I centrum för det föreslagna partnerskapet för tillväxt och sysselsättning står ett **Lissabonhandlingsprogram**. I det fastställs de prioriteringar som skall hjälpa unionen och dess medlemsstater att driva upp produktiviteten och skapa fler och bättre arbetstillfällen. Det omfattar åtgärder på tre huvudområden:

- **Att göra Europa mer attraktivt för investeringar och arbetskraft**
- **Att skapa tillväxt genom kunskap och innovation**
- **Att skapa fler och bättre arbetstillfällen**

*...kommer att
förenkla vår
strategi...*

Detta gör att den förnyade Lissabonstrategin blir mera målinriktad och dess prioriteringar tydligare. På så sätt bemöts kritiken att Lissabonagendan innehöll för många prioriteringar och var för komplicerad för att allmänheten skulle få grepp om den.

...genom att det

I Lissabonhandlingsprogrammet – som bygger på erfarenheterna från

anges vem som gör vad när, och hur framstegen skall mätas.

programmet för den inre marknaden – klargörs ansvarsfördelningen, fastställs tidsfrister och mäts framstegen. Särskilt viktigt är att det i programmet dras en tydlig skiljelinje mellan åtgärder på medlemsstatsnivå och unionsnivå. De viktigaste åtgärderna presenteras i detta kapitel.

Alla EU-institutioner har en funktion att fylla.

På EU-nivå kommer kommissionen att utöva sin centrala roll som initiativtagare till och verkställare av politiken. Den kommer härvid att samarbeta nära med parlamentet och rådet och utnyttja den sakkunskap som andra EU-institutioner besitter (t.ex. Europiska ekonomiska och sociala kommittén, Regionkommittén och, på det ekonomiska området, Europeiska investeringsbanken).

Medlemsstaterna måste göra åtaganden och stå fast vid dem.

På nationell nivå kommer kommissionen att spela en stödjande roll genom benchmarking, finansiellt stöd, underlättande av dialogen mellan arbetsmarknadens parter och utarbetande av bästa arbetsmetoder. Men det är i fråga om resultaten på fältet som den första etappen av Lissabonprocessen har misslyckats. Därför anger kommissionen nu på vilka områden medlemsstaterna – var och en med beaktande av sin speciella situation – förväntas göra åtaganden i sina nationella handlingsprogram, som de sedan förväntas stå fast vid. Programmen bör innehålla konkreta åtgärder, bland annat en tidsplan och framstegsindikatorer. Kommissionen kommer att fortsätta att övervaka och utvärdera framstegen genom den nya metod för rapportering och samordning som beskrivs nedan.

3.2. Att göra Europa mera attraktivt för investerare och arbetskraft

För att främja tillväxt och sysselsättning måste vi göra Europa mera attraktivt att investera och arbeta i. Unionen och medlemsstaterna måste inrikta sina ansträngningar på nyckelåtgärder med stora återverkningar.

Vi måste skapa ett bättre klimat för våra små och medelstora företag.

Insatser på detta område är **särskilt viktiga för Europas små och medelstora företag**, som utgör 99 % av alla företag och står för två tredjedelar av sysselsättningen. För närvarande är hindren för att bli företagare eller starta ett företag alldeles för många, vilket leder till att Europa går miste om många möjligheter. Genom att uppmuntra till företagsamhet kan vi främja företagande. Vi bör ompröva förhållandet mellan risker och belöning i anslutning till företagande. Efter ett misslyckande är det svårt att börja om på nytt, och rädslan för att misslyckas får många att avstå från att ens försöka. Trots vissa framsteg under de första fem åren av Lissabonstrategin finns det fortfarande otillräckligt med riskkapital i Europa för att starta nya innovativa företag, och de nuvarande skattereglerna uppmuntrar inte företagen till att avstå från utdelning av vinst för att bygga upp eget kapital.

3.2.1. Att utvidga och fördjupa den inre marknaden

Vi måste fördjupa och bredda den inre marknaden...

Att slutföra den inre marknaden, särskilt på områdena tjänster, reglerade yrken, energi, transport, offentlig upphandling och finansiella tjänster, förblir en central uppgift. Det är också nödvändigt att kunna erbjuda alla medborgare högkvalitativa tjänster i allmänhetens intresse till överkomliga

priser. En sund och öppen tjänstesektor blir allt viktigare för tillväxt och sysselsättning i den europeiska ekonomin. Tjänstesektorn stod för nästan alla nya arbetstillfällen i EU under perioden 1997–2002. Tjänsterna står nu för 70 % av EU:s mervärde. Genom att göra det lättare att tillhandahålla tjänster kan vi stimulera tillväxt och skapa sysselsättning. Vi skulle kunna få ett nettotillskott av 600 000 nya arbetstillfällen genom liberalisering av tjänstesektorn.

Dessa områden har en verklig potential för tillväxt och sysselsättningsskapande och är av direkt relevans för konsumenterna. På många av dessa områden har Lissabonprocessen redan lett till att stora delar av lagstiftningen införts, men medlemsstaterna släpar efter när det gäller att genomföra den och övervaka att den efterlevs och sviker därmed sina företag och medborgare.

...och stimulera investeringar och innovation.

Genom att undanröja de återstående hindren kan vi skapa nya möjligheter att komma in på marknaden, och den konkurrens detta ger upphov till kommer att stimulera investeringar och innovation. Detta är desto viktigare med tanke på att både varuhandeln och priskonvergensen inom EU har stagnerat.

Maximal nytta av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse.

Offentliga tjänster fyller en viktig funktion på en effektiv och dynamisk inre marknad. Kommissionen offentliggjorde i maj 2004 en vitbok som beskriver grundprinciperna för EU:s politik när det gäller tjänster i allmänhetens intresse. Vitboken tar upp sådana viktiga frågor som beröringspunkter med den inre marknaden, regler för konkurrens och statligt stöd, val av tjänsteleverantörer och konsumenternas rättigheter. Kommissionen kommer att återkomma till denna fråga senare i år.

De nationella förvaltningarna innehar en central roll.

Slutligen bör medlemsstaterna se till att deras egna regelverk anpassas till behoven på en europatäckande marknad. Det är ytterst viktigt att de nationella förvaltningarnas roll när det gäller att skapa de rätta förhållandena på marknaden (t.ex. genom utökad användning av online-tjänster (e-förvaltning) och åtgärder mot korruption och bedrägerier) tryggas och vid behov förstärks. På beskattningsområdet skulle mycket kunna göras för att få den inre marknaden att fungera bättre och minska de befintliga hindren och den administrativa bördan för företagare.

LAGSTIFTNING RÖRANDE DEN INRE MARKNADEN

Handlingsplanen för finansiella tjänster var en av de verkliga framgångarna under första etappen av Lissabonstrategin: lagstiftningen antogs i tid, de europeiska institutionerna samarbetade väl och innovativa lösningar utvecklades för att fylla den ambitiösa nya ramen med innehåll. Nu gäller det att se till att reglerna tillämpas konsekvent i hela unionen. Samtidigt bör man ta itu med de återstående punkterna i handlingsplanen under de kommande åren. Åtgärder kommer att vidtas endast om ett brett samråd med berörda parter och konsekvensbedömningar visar att de har ett tydligt mervärde.

För att skapa konsensus i fråga om **tjänstedirektivet** och se till att detta viktiga förslag kan diskuteras utan friktioner kommer kommissionen att i konstruktiv anda samarbeta med Europaparlamentet, rådet och andra intressenter inför första behandlingen i parlamentet. Vi kommer särskilt att inrikta oss på de farhågor som väckts bl.a. i fråga om tillämpningen av bestämmelserna om ursprungsland och direktivets potentiella verkningar för vissa sektorer.

När det gäller **Reach-direktivet** (rörande en ny kemikaliestrategi) framhäver kommissionen behovet av att nå fram till ett beslut som överensstämmer med Lissabonmålen rörande den europeiska industrins konkurrenskraft, som främjar innovation och som leder till en klar förbättring av folkhälsan och miljön till förmån för alla européer. Kommissionen framhåller sin vilja att till fullo samarbeta med parlamentet och rådet för att hitta pragmatiska lösningar på nyckelfrågor som uppstått under granskningen av Reach-förslaget, så att tillämpningsmöjligheterna kan förbättras.

För att komma förbi de hinder som orsakas av att det finns 25 olika regelverk för beskattning av företag som är verksamma i flera medlemsstater fortsätter kommissionen sitt arbete för att försöka nå en överenskommelse om en **gemensam konsoliderad bolagsskattebas** och sörja för att den genomförs. Detta kommer märkbart att minska de allmänna omkostnaderna i samband med företagsverksamhet som utövas i flera olika länder, samtidigt som medlemsstaterna har kvar friheten att fastställa sin egen bolagsskattesats.

Gemenskapspatentet har blivit en symbol för unionens engagemang för en kunskapsdriven ekonomi. Detta förblir ett viktigt förslag, och snabba framsteg mot en genomförbar lösning som stöder innovation måste eftersträvas.

3.2.2. Att säkerställa öppna och konkurrensutsatta marknader i och utanför Europa

Konkurrens är en grundförutsättning.

Konkurrens är ett grundläggande inslag i partnerskapet för tillväxt och sysselsättning. **EU:s konkurrenspolitik har spelat en central roll för skapandet av de konkurrensutsatta europeiska marknaderna**, vilka har bidragit till att höja produktiviteten. Så kommer det att förbli även i det utvidgade Europa, med hjälp av framåtsyftande genomförandeåtgärder och reform av reglerna för statligt stöd när det gäller innovation, forskning och utveckling samt riskkapital. Kommissionen kommer därför att fortsätta att driva sin konkurrenspolitik, som också kan vara till nytta genom att den tydliggör lagstiftningsmässiga och andra konkurrenshinder. Det kommer att göras **undersökningar inom nyckelsektorer**, t.ex. finansiella tjänster och energi, för att blottlägga de bakomliggande orsakerna till att marknaderna inom dessa sektorer inte fungerar till fullo.

Medlemsstaterna måste minska och omfördela sitt statliga stöd.

Medlemsstaterna bör minska sitt statliga stöd och ändra dess inriktning i syfte att åtgärda marknadsmisslyckanden inom sektorer med stor tillväxtpotential och att stimulera innovation. Sådana initiativ bör vara klart inriktade på att tillgodose små och medelstora företags behov och minska deras bördor. Kommissionen kommer under detta år att inleda en omfattande översyn av reglerna för statligt stöd (se avsnitt 3.3.1).

EU:s företag behöver också öppna, globala marknader.

Europeiska företag ställs inför allt större utmaningar internationellt, och EU:s handelspolitik måste säkerställa att de har tillträde till marknaderna i tredje land och kan konkurrera på rättvisa villkor och enligt tydliga regler. Sammanfattningsvis är öppna marknader, både i Europa och globalt, en avgörande faktor när det gäller att skapa högre tillväxt.

TILLVÄXT OCH SYSSELSÄTTNING: DEN GLOBALA DIMENSIONEN

Mot bakgrund av detta kvarstår ingåendet av ett långtgående avtal inom ramen för Doharundan som ett grundläggande mål. Avtalet bör kompletteras med bilaterala och regionala frihandelsavtal, bl.a. med Mercosur och Gulfstaternas samarbetsråd.

Vi bör förnya våra strävanden efter lagstiftnings- och förvaltningsmässig konvergens på internationell nivå, särskilt inom ramen för våra transatlantiska handelsförbindelser. Om normerna i så hög grad som möjligt är förenliga på internationell nivå – vare sig det är fråga om våra viktigaste handelspartner, t.ex. USA, eller de snabbt växande marknaderna i Asien, t.ex. Kina och Indien, eller länder i EU:s omedelbara grannskap – kan detta ge möjlighet till avsevärda kostnadsminskningar och produktivetsökningar. Kommissionen kommer att aktivt driva denna fråga.

3.2.3. Att förbättra lagstiftningen på EU-nivå och i medlemsstaterna

Den rätta lagstiftningsramen hjälper företagen och skapar förtroende hos konsumenterna.

Genom att avskaffa onödiga kostnader, undanröja de hinder som står i vägen för anpassningsförmåga och innovation och införa en mer konkurrens- och sysselsättningsfrämjande lagstiftning kan vi skapa gynnsammare förhållanden för ekonomisk tillväxt och höjd produktivitet. I detta ingår sådana åtgärder som förenkling, väl genomtänkta bestämmelser och åtgärder för att minska de administrativa kostnaderna. Den rätta lagstiftningsramen kommer också att stärka konsumenternas förtroende och få dem att bidra till tillväxten. Lagstiftningsmässiga bördor drabbar dessutom små och medelstora företag i oproportionellt hög grad, eftersom de oftast förfogar över begränsade resurser för det administrativa merarbete sådana bestämmelser medför.

Vi måste avskaffa onödiga bördor.

Vi behöver ett nytt förhållningssätt i lagstiftningsarbetet, som syftar till att avskaffa bördor och byråkrati som inte är nödvändiga med tanke på de politiska målen bakom reglerna. Att stifta bättre lagar bör bli en hörnsten för beslutsfattandet på alla nivåer inom unionen.

ATT STIFTA BÄTTRE LAGAR

Bättre lagstiftning har en avsevärd gynnsam inverkan på rambetingelserna för ekonomisk tillväxt, sysselsättning och produktivitet. Genom att förbättra lagstiftningens kvalitet ger vi näringslivet de riktiga signalerna i och med att onödiga kostnader avskaffas och olika hinder för anpassningsförmåga och innovation undanröjs.

Medlemsstaterna bör också ta egna initiativ till bättre lagstiftning, särskilt inom de sektorer där produktivitetstillväxten i Europa klart släpar efter, såsom tjänstesektorn.

Kommissionen har ambitiösa mål på detta område och kommer föremöta att sätta igång ett nytt initiativ, i vilket följande inslag ingår:

- Effekterna för konkurrensen av nya förslag till rättsakter eller politiska åtgärder kommer att utvärderas bättre, bland annat genom konsekvensbedömningar.
- Utomstående experter kommer att anlitas för att ge råd i fråga om kvaliteten på och metoder för konsekvensbedömningar.
- Den belastning som lagstiftning, försvårat marknadstillträde och otillräcklig konkurrens tillsammans ger upphov till kan bromsa innovationer inom sektorer som annars har en stor tillväxtpotential. Kommissionen kommer därför att inleda en rad översyner av olika sektorer för att identifiera hinder för tillväxt och innovation inom nyckelsektorer. Särskild uppmärksamhet kommer att ägnas åt de bördor som belastar små och medelstora företag.

3.2.4. Att utvidga och förbättra den europeiska infrastrukturen

En modern infrastruktur underlättar handel och rörlighet.

Den inre marknaden behöver en **modern infrastruktur** som underlättar handel och rörlighet. Framstegen på detta område har varit beklagansvärt långsamma, och nu måste vi göra något åt detta. **En modern infrastruktur är en viktig konkurrenskraftsfaktor i många företagsbeslut** och påverkar hur attraktiva olika lokaliseringar är ur ekonomisk och social synvinkel. Den garanterar personers, varors och tjänsters rörlighet i hela unionen. Infrastrukturinvesteringar, särskilt i de nya medlemsstaterna, kommer att främja tillväxt och skapa större konvergens i ekonomiskt, socialt och miljöpolitiskt avseende. Med tanke på att verkningarna är långsiktiga bör beslut som rör infrastruktur i hög grad bidra till en hållbar utveckling. På samma sätt kommer rättvisa och effektiva prissättningssystem för användning av infrastruktur att gagna detta mål.

Öppnandet av energisektorn och andra nätbaserade sektorer måste genomföras helt.

Slutligen behöver vi se till att den redan beslutade konkurrensutsättningen av sektorer som energisektorn och andra nätbaserade sektorer till fullo genomförs i praktiken. Dessa åtgärder är grundläggande för en optimal användning av den fysiska infrastrukturen, så att både industrin och konsumenterna, oavsett var de befinner sig, kan dra fördel av lägre priser, större utbud och en kvalitetsgaranti på tjänster i allmänhetens intresse som alla medborgare kommer i åtnjutande av.

INFRASTRUKTUREN I EUROPA

En modern transport- och energiinfrastruktur inom unionens hela territorium är en förutsättning för att vi skall få skörda frukterna av den förnyade Lissabonstrategin. Medlemsstaterna måste fullgöra sina åtaganden och sätta igång **45 gränsöverskridande "snabbstartprojekt"** på transport- och energiområdet. Samordningen på EU-nivå av de enskilda projekten måste åtföljas av ett tydligt åtagande från den berörda medlemsstatens sida att sätta igång planerings- och finansieringsprocessen. Medlemsstaterna bör redovisa framstegen i sina nationella handlingsprogram.

3.3. Att skapa tillväxt genom kunskap och innovation

Kunskap leder till produktivitetstillväxt.

I utvecklade ekonomier som exempelvis EU är kunskap, dvs. forskning och utveckling, innovation och utbildning, en viktig drivkraft för produktivitetstillväxten. Kunskap är en avgörande faktor för att EU skall kunna vara konkurrenskraftigt i dagens globaliserade värld där andra konkurrerar med billig arbetskraft eller billiga råvaror.

3.3.1. Att öka och förbättra investeringarna i forskning och utveckling

EU:s investeringar i forskning och utveckling måste komma ikapp.

EU investerar emellertid fortfarande en tredjedel mindre i forskning och utveckling än Förenta staterna. 80 % av denna skillnad beror på otillräckliga investeringar i forskning och utveckling från den privata sektorn, främst när det gäller informations- och kommunikationsteknik. EU avsätter i dagsläget bara 2 % av sin BNP, vilket knappast är högre än när Lissabonstrategin lanserades. Vi måste nå fram snabbare till EU:s målsättning att 3 % av BNP

skall användas till **utgifter för forskning och utveckling**. Detta kräver ökade och mer effektivt förvaltade offentliga utgifter, gynnsammare ramvillkor och kraftfulla incitament för företag att satsa på innovation och forskning och utveckling, liksom fler välutbildade och motiverade forskare.

ATT NÅ 3-PROCENTSMALET FÖR FORSKNING OCH UTVECKLING

Ansvar för att utvecklingen går mot Lissabonmålet för EU:s utgifter för forskning och utveckling (3 % av BNP år 2010) ligger till stor del på medlemsstaterna. Medlemsstaterna bör i sina nationella Lissabonprogram redogöra för de åtgärder som kommer att leda till att detta mål uppnås. Det är av avgörande betydelse att få till stånd fler företagsinvesteringar och medlemsstaterna bör fullt ut utnyttja möjligheterna i de nya ramarna för statligt stöd.

En annan viktig grund bör vara en samordnad strategi inom EU för att **förbättra skattevillkoren för forskning och utveckling**. Detta är en allt viktigare faktor som uppmuntrar företagen att investera mer i forskning och utveckling i andra länder. Detta kommer i första hand att vara av betydelse för tillväxten av små och medelstora högteknologiska företag i hela unionen.

På EU-nivå kommer det **sjunde ramprogrammet** att sträva efter att kraftigt stärka industrins konkurrenskraft inom de viktigaste teknikområdena genom att samla och stärka insatserna över hela EU och få till stånd investeringar från den privata sektorn. Det nya ramprogrammet kommer också att vara inriktat på spetsforskning genom det framtida **europiska forskningsrådet** som kommer att vara sammansatt av oberoende forskare av världsklass och välja ut forskningsprojekt och forskningsprogram på grundval av vetenskaplig kvalitet.

ÖVERSYN AV RAMEN FÖR STATLIGT STÖD TILL FORSKNING OCH UTVECKLING SAMT INNOVATION

I samband med den övergripande reformen av reglerna för statligt stöd kommer det att göras en **översyn av den befintliga ramen för statligt stöd till forskning och utveckling** i syfte att underlätta tillgången till finansiering, riskkapital och offentlig finansiering av forskning och utveckling och innovation. Kommissionen kommer att lägga fram ett meddelande om den framtida politiken för statligt stöd före sommaren 2005. Vi måste göra det lättare att ge ekonomiskt stöd till forskning och innovation, särskilt för unga och innovativa företag. Idag är den begränsade tillgången till finansiering ett av de största hindren för innovation. Offentligt stöd bör finnas tillgängligt när spridningseffekterna för samhället i stort är betydande, men det måste säkerställas att konkurrensvillkoren inte snedvrids.

3.3.2. Att underlätta innovation, utnyttjandet av IKT och en hållbar användning av resurserna

Universiteten spelar en avgörande roll för att skapa och sprida kunskap.

Universitetens insatser för att skapa och sprida kunskap över hela unionen måste stärkas. Kommissionen kommer att presentera förslag på hur universitetens potential och kvalitet inom forskning och vetenskap kan ökas så att de blir mer attraktiva och kan knyta bättre kontakter med näringslivet. Kommissionen kommer också att föreslå riktlinjer för hur universitetens samarbete med och tekniköverföringen till näringslivet skall förbättras. Den kommer att ta itu med frågan om hur universiteten i EU kan bli konkurrenskraftiga internationellt. De befintliga strategierna för finansiering, ledning och kvalitet har på många sätt visat sig otillräckliga för att möta utmaningen från den globaliserade marknaden för akademiker, studerande och kunskapen i sig själv.

EU-investeringar bör också ha betydelse.

I syfte att uppnå större synergier mellan forskning, struktur- och sammanhållningsstöd bör vi investera mer i resurser för forskning och innovation, vilket gör det möjligt för fler regioner att delta i forskning på EU-nivå.

INNOVATIONSCENTRUM

På regional och lokal nivå bör vi inrikta oss mer på att inrätta s.k. innovationscentrum och **samla små och medelstora högteknologiska företag, universitet och det företagsstöd och det ekonomiska stöd som krävs**. Medlemsstaterna bör utnyttja EU:s regionala och sociala fonder för att stödja regionala innovationsstrategier. Detta är av största betydelse för utnyttjandet av de nya "spetsforskningscentrumen" som främjas i vårt forskningsprogram, så att fler idéer kommer ut ur laboratorierna och till praktisk användning. Detta kommer att underlättas genom starkare kopplingar mellan regionalfonderna, ramprogrammet för forskning och det nya programmet för konkurrens och innovation.

Nationella Lissabonhandlingsprogram bör innehålla vägledning för inrättandet av nya centrum och för utvecklingen av dessa och redan befintliga centrum.

Sökande efter kunskap har alltid varit i centrum för det europeiska äventyret. Det har hjälpt oss att hitta vår identitet och våra värderingar och det är drivkraften för vår framtida konkurrenskraft. I syfte att stärka vår satsning på kunskap som vägen till tillväxt föreslår kommissionen att det inrättas ett **"europeiskt teknikinstitut"** som skall locka till sig de skarpaste förmågorna, de bästa idéerna och företagen från hela världen. Kommissionen kommer att aktivt delta i arbetet med att tillsammans med medlemsstaterna och med offentliga och privata aktörer undersöka hur man kan föra denna tanke vidare.

Investeringar i ny teknik ...

Innovation påverkas i hög grad av konkurrens och skattepolitik, liksom av hur snabbt ny teknik börjar utnyttjas, särskilt mot bakgrund av den skenande tekniska utvecklingen.

... är avgörande för att öka produktiviteten medan ...

Mer allmänt kan man säga att vår innovativa förmåga är synnerligen beroende av **att investeringarna ökas liksom av användningen av ny teknik, särskilt när det gäller informations- och kommunikationsteknik**, både inom den privata och inom den offentliga sektorn. Informations- och kommunikationsteknik utgör ryggraden i en kunskapsekonomi och står för ungefär hälften av produktivitetstillväxten i moderna ekonomier. Investeringarna i informations- och kommunikationsteknik i Europa har emellertid varit lägre och skett senare än i Förenta staterna, särskilt inom transport, detaljhandel och finansiella tjänster.

i2010: Det europeiska informationssamhället kan inspirera till användning av informations- och kommunikationsteknik.

Huvudansvaret för att utforma investeringsprogram ligger fortfarande hos företag och offentliga förvaltningar men EU hjälper till. Ett nytt initiativ, **i2010: Det europeiska informationssamhället**, kommer att stimulera utnyttjandet av informations- och kommunikationsteknik för att fortsätta den eEurope-agenda som Lissabonstrategin gett upphov till. Detta kommer att ske genom främjande av en tydlig, stabil och konkurrenskraftig miljö för elektronisk kommunikation och digitala tjänster, mer forskning och innovation inom informations- och

kommunikationsteknik och ett informationssamhälle som är inriktat på delaktighet och livskvalitet.

Vi måste också ta itu med utmaningarna när det gäller resurser och miljö ...

En förutsättning för varaktig framgång för unionen är att man tar itu med en rad **utmaningar när det gäller resurser och miljö** som i annat fall kommer att agera som en broms för framtida tillväxt. Detta är kärnan i hållbar utveckling. I motsats till Europa åtföljs hög ekonomisk tillväxttakt på många håll i världen av snabb befolkningsökning. EU måste anta denna utmaning och bli ledande när det gäller att lägga om kursen till mer hållbara mönster för produktion och konsumtion.

... miljöinnovationer är lösningen.

Dessutom, genom att man får ut mer av en given input kan innovation som leder till produktivitetstillväxt också väsentligt bidra till att säkerställa att den ekonomiska tillväxten blir miljömässigt hållbar. Därför bör miljöinnovationer få starkt stöd, särskilt inom transport och energi.

MILJÖINNOVATIONER

Kommissionen kommer att satsa mer för att främja miljöteknik. Den kommer också att vidta nödvändiga åtgärder för att främja utvecklingen av strategier och teknik som gör det möjligt för EU att genomföra de strukturförändringar som krävs för hållbarhet på lång sikt, till exempel inom områden som hållbar användning av resurser, klimatförändringar och energieffektivitet. Miljöteknik behövs både inom EU och för att möta efterfrågan på de växande marknaderna över hela världen. Det finns stora möjligheter till synergieffekter inom ekonomi, miljö och sysselsättning genom miljöteknik och energieffektivitet.

De kommer att stödjas genom ökad forskning och ökade ansträngningar för att sprida tekniken, bland annat genom mobilisering av privat finansiering genom Europeiska investeringsbanken, i syfte att främja utvecklingen och utnyttjandet av teknik för bränsle med lågt kolinnehåll.

3.3.3. Att bidra till en solid grund för EU:s industri

En solid grund för industrin ger oss möjlighet att fortsätta att vara ledande inom vetenskap och teknik.

Att inta den ledande ställningen när det gäller forskning och utveckling och innovation skapar fördelar som tillfaller den som är först på marknaden (first-mover advantage) och som kan hålla i sig under lång tid, i synnerhet som tekniska genombrott, såsom erfarenheterna från GSM visat, gör att Europa kan fastställa internationella standarder. I syfte att stärka och behålla ett ekonomiskt och tekniskt ledarskap måste EU ha en **stark industrikapacitet, framför allt genom att fullt ut utnyttja sin tekniska potential**. Vi behöver en integrerad och förutseende strategi som bygger på en marknadsstyrd utveckling av industrin. De synergier som kan uppnås genom att man gemensamt angriper utmaningar inom forskning, rättsliga frågor och finansiering på EU-nivå i de fall där de enskilda medlemsstaterna på grund av utmaningarnas storlek eller omfång inte ensamma klarar av att ta itu med marknadsmisslyckanden, har inte alltid utnyttjats fullt ut.

Galileo och flygtekniken är exempel på där offentlig-privata partnerskap har gett resultat.

Galileoprojektet och flygtekniken är utmärkta exempel på fall där spetsforskning inom EU framgångsrikt koncentrerats – och i båda fallen gett betydande vinster till EU:s ekonomi. Liknande strategier, eventuellt med hjälp av offentlig-privata partnerskap, bör utvecklas för att användas i fall där vinsterna för samhället är större än för den privata sektorn, t.ex. för att utvinna energi från väte. En nystart för Lissabonstrategin bör skapa de rätta förutsättningarna för att denna potential ska kunna utnyttjas och för att underlätta den strukturomvandling som krävs samtidigt som man arbetar för att öppna upp marknader.

EUROPEISKA TEKNIKINITIATIV

Industrins konkurrenskraft kan främjas genom att man inrättar teknikinitiativ på europeisk nivå som får fram finansiering från unionen, medlemsstaterna och industrin. Nästa ramprogram för forskning kan driva på denna process under förutsättning att den får tillräcklig prioritet. Målsättningen är att åtgärda marknadsmisslyckanden och att driva på utvecklingen av konkreta produkter eller tjänster på grundval av sådan teknik som inte bara är grundläggande för EU:s modell för hållbar utveckling, utan som också kommer att bidra till att industrin såsom helhet blir mer konkurrenskraftig. Initiativens omfattning motiverar ytterligare anslag från EU vilket i sin tur kommer att mobilisera ytterligare nationella och privata anslag. **Offentlig-privata partnerskap** skulle ha hand om förvaltningen.

Belysande exempel har anknytning till miljövänlig teknik, exempelvis vätgasteknik och solenergi. För dessa projekt, som kommer att skapa en betydande marknad och ett stort antal arbetstillfällen, är Galileo en bra referenspunkt. Att öka EU:s förmåga att omvandla teknik till konkreta produkter, marknader och arbetstillfällen är nyckeln till framgång för Lissabonstrategin.

Kommissionen kommer i nära samarbete med de viktigaste aktörerna (medlemsstaterna, forskare, industrin och det civila samhället) att fastställa kriterier, teman och projekt och rapportera till Europeiska rådet i juni. Denna process, de därpå följande förberedelserna och finansieringen kommer att äga rum i samband med att ramprogrammet förbereds och antas.

3.4. Att skapa fler och bättre arbetstillfällen

EU behöver fler och bättre arbetstillfällen ...

Att säkerställa välbefinnande och minska riskerna för social utslagning innebär att ge människor jobb och se till att de arbetar eller utbildar sig hela livet.

... men befolkningsutvecklingen innebär ytterligare problem för sysselsättningen.

I ett läge med snabba ekonomiska förändringar och en synnerligen snabbt åldrande befolkning är det inte bara en politisk ambition att skapa arbetstillfällen utan en ekonomisk och social nödvändighet. Under de kommande 50 åren kommer EU att stå inför en aldrig tidigare skådad demografisk utveckling. Om de nuvarande tendenserna håller i sig kommer den totala befolkningen i arbetsför ålder att minska i absoluta tal. Bortsett från de betydande sociala förändringar som denna utveckling kommer att medföra kommer den också att innebära ett enormt tryck på våra pensionssystem och socialförsäkringssystem och, om inga åtgärder vidtas, dra ner den potentiella tillväxttakten till ynka 1 % per år. Dessutom kan befolkningen i några av medlemsstaterna minska dramatiskt. Kommissionen kommer att anta en grönbok för att

sätta igång en debatt om den demografiska utmaningen i syfte att fastställa vilken politik som skall föras för att tackla problemet.

Slutligen kommer kommissionen att föreslå en **översyn av den europeiska sysselsättningsstrategin 2005** i syfte att integrera den i den nya Lissabonstrategin, med utgångspunkt i Lissabonhandlingsplanen.

3.4.1. Att få ut fler människor på arbetsmarknaden och modernisera de sociala trygghetssystemen

Vi måste få ut fler i arbete ...

Även om frågan om de låga födelsetalen inom EU bör hanteras nogsamt som en del av en långsiktig strategi **är högre sysselsättning det bästa sättet att åstadkomma tillväxt och främja ekonomier utan social utslagning**. Den stora utmaningen är att få ut och behålla människor på arbetsmarknaden genom aktiv arbetsmarknadspolitik och lämpliga incitament. För att få arbetslösa eller personer utanför arbetskraften tillbaka till arbetslivet och ge människor anledning till att stanna kvar längre i arbetslivet måste de sociala trygghetssystemen moderniseras. Den enorma potential som kvinnorna utgör på arbetsmarknaden är ännu inte utnyttjad fullt ut. Arbetsmarknadens parter bör åta sig att ytterligare minska löneskillnaderna mellan könen.

... och utarbeta en politik som passar både yngre och äldre arbetstagare.

Det krävs också åtgärder för **ungdomar**, då det i Europa fortfarande råder hög strukturell arbetslöshet för dessa och förekommer en hög andel avhopp från studier, och för äldre arbetstagare som fortfarande i hög grad börjar lämna arbetslivet vid 55 års ålder. Dessutom är det många som tycker att det är svårt att kombinera arbete och familjeliv. I synnerhet bättre barnomsorg till överkomliga priser skulle kunna avhjälpa situationen betydligt. Laglig invandring för att undvika brist på särskild kompetens och obalans mellan utbud och efterfrågan inom viktiga delar av arbetsmarknaden är också av stor betydelse.

ETT EUROPEISKT INITIATIV FÖR UNGDOMAR

I sin skrivelse av den 29 oktober 2004 lade stats- och regeringscheferna i Frankrike, Tyskland, Spanien och Sverige fram ett förslag på en ”Europeisk pakt för ungdomsfrågor” som syftar till att minska arbetslösheten bland unga och att underlätta deras inträde på arbetsmarknaden. Att hitta sätt för att lättare kombinera arbete och familj är en av de centrala tankarna i initiativet.

De politikområden som presenteras i detta meddelande innehåller en rad centrala åtgärder för att frigöra den potential som ungdomarna utgör. De kommer att vara viktiga delar i den omarbetade europeiska sysselsättningsstrategin och beviljas EU-bidrag, framför allt genom Europeiska socialfonden. Tillsammans utgör följande åtgärder ett verkligt europeiskt initiativ för ungdomar:

- Inom politikområdet ”Att få ut fler människor på arbetsmarknaden och modernisera de sociala trygghetssystemen” föreslås åtgärder för att minska **ungdomsarbetslösheten** genom bland annat förbättrad yrkesutbildning och vidareutveckling av lärlingsutbildningen, och åtgärder för att se till att unga arbetslösa får särskild uppmärksamhet i aktiva arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Vidare omfattar denna rubrik även åtgärder som syftar till att förbättra barn- och äldreomsorgen samt omsorgen om funktionshindrade liksom utbyggd föräldraledighet för pappor, dvs. åtgärder som kommer att bidra till en mer harmonisk kombination av arbete och familjeliv.
- Inom politikområdet ”Att investera i humankapital genom förbättrad utbildning och kompetens” är flera åtgärder särskilt inriktade på den yngre generationen och syftar till att **förse denna grupp med det humankapital och den kompetens som krävs** i en dynamisk kunskapsbaserad ekonomi. Exempel på sådana åtgärder är att öka investeringarna i utbildning och göra dem effektivare, minska antalet elever som hoppar av skolan och antalet lågpresterande, och öka antalet studenter i matematik, naturvetenskapliga ämnen, teknik och ingenjörstudier.
- Åtgärder under rubriken ”Att öka och förbättra investeringarna i forskning och utveckling” – som är kopplade till förmågan att öka humankapitalet i ekonomin – kommer också att komma den yngre generationen till godo genom att de öppnar nya karriärmöjligheter.

*Att modernisera
de sociala
trygghetssystemen
är också viktigt.*

Medlemsstaterna bör **modernisera sina sociala trygghetssystem** (framför allt pensions- och hälso- och sjukvårdssystem) och skärpa sin sysselsättningspolitik. Medlemsstaternas sysselsättningspolitik bör sträva efter att få ut fler personer i sysselsättning (främst genom reformer av skatte- och bidragssystem i syfte att undanröja arbetslöshet och lönefallor, förbättrat utnyttjande av en aktiv arbetsmarknadspolitik och strategier för ett aktivt åldrande), förbättra arbetstagarnas och företagens anpassningsförmåga, särskilt genom en löneutveckling som följer produktivitetstillväxten och ökade investeringar i humankapital. Att öka antalet friska levnadsår kommer att vara avgörande för att uppnå detta mål.

*Medlemsstaterna
bör sätta upp
nationella
sysselsättningsmål
...*

Kommissionen föreslår att **medlemsstaterna fastställer nationella sysselsättningsmål för 2008 och 2010** i sina nationella Lissabonprogram och att de gör upp planer för vilka arbetsmarknadspolitiska instrument de ska använda för att uppnå målen. Sysselsättningsriktlinjerna kommer att vara till hjälp för medlemsstaterna när de ska välja de mest effektiva instrumenten och kommissionen kommer med detta som utgångspunkt göra en bedömning av framstegen i sin strategiska årsrapport.

Frivilliga initiativ från näringslivet i form av praxis för företagens sociala ansvar, kan bidra stort till hållbar utveckling samtidigt som de stärker EU:s innovativa potential och konkurrenskraft.

*... och vi behöver
stöd från
arbetsmarknadens
parter.*

Slutligen uppmanas **arbetsmarknadens parter** att främja integrationen av personer som står utanför arbetsmarknaden, även ungdomar. Detta kommer att inte bara bidra till kampen mot fattigdom utan också säkerställa att fler människor är i arbete.

3.4.2. Att förbättra arbetskraftens och företagens anpassningsförmåga och flexibiliteten på arbetsmarknaden

*Hög anpassnings-
förmåga ger
bättre resultat och
hjälp folk att få
arbete.*

I ekonomier i snabb förändring är en **hög anpassningsförmåga nödvändig för att främja produktivitetstillväxten och för att det lättare ska kunna skapas nya arbetstillfällen inom snabbt växande sektorer**. Nya företag och små och medelstora företag blir i allt högre grad viktiga källor till nya arbetstillfällen och tillväxt i EU. För att öka flexibiliteten och samtidigt skapa trygghet krävs att arbetstagare och företag blir bättre på att förutse, initiera och ta till sig förändringar. En större anpassningsförmåga skulle också bidra till att säkerställa att lönekostnadsutvecklingen inte överskrider produktivitetstillväxten under konjunkturcykeln och att den avspeglar situationen på arbetsmarknaden. Mot bakgrund av skillnaderna mellan olika arbetsmarknadsinstitutioner och de olika sätt som arbetsmarknaden fungerar på säger det sig självt att en patentrösning med samma politik för alla skulle vara ineffektiv och kanske till och med kontraproduktiv. Medlemsstaterna måste själva hitta den bästa kombinationen av olika strategier.

Vi måste ta bort hindren för rörlighet.

I syfte att lösa särskilda problem kommer kommissionen att föreslå att de **hinder för arbetskraftens rörlighet** som beror på tjänstepensionssystem tas bort och arbeta vidare på en samordning av politiken för rätt till inresa och vistelse för ekonomiska invandrare. Det är också av största vikt att anta lagstiftningsförslag för att främja den yrkesmässiga rörligheten och en europeisk ram för kvalifikationer 2006 liksom att främja lika möjligheter (omarbetat förslag).

3.4.3. Att investera mer i humankapital genom förbättrad utbildning och kompetens.

Större investeringar i utbildning och kompetens är ytterligare en faktor.

Strukturförändringar, ett ökat deltagande på arbetsmarknaden och produktivitetstillväxt kräver **fortsatta investeringar i högt kvalificerad arbetskraft med förmåga till anpassning**. Ekonomier med kvalificerad arbetskraft är bättre rustade både för att skapa och använda ny teknik på ett effektivt sätt. Utbildningsnivån i EU ligger under den nivå som krävs för att säkerställa att det finns tillgänglig kompetens för arbetsmarknaden och att det produceras ny kunskap, som därefter sprids inom hela näringslivet. Tonvikten på livslångt lärande och kunskap inom näringslivet är också en återspeglning av insikten av att högre utbildningsnivå och kompetens utgör ett viktigt bidrag till den sociala sammanhållningen.

Livslångt lärande prioriteras.

Ansvar för att modernisera och reformera EU:s utbildningssystem ligger huvudsakligen på medlemsstaterna. Det finns emellertid vissa nyckelåtgärder som måste vidtas på EU-nivå för att underlätta och bidra till processen. Förslaget till ett nytt **program för livslångt lärande** som skall ersätta den nuvarande generationen av utbildningsprogram från och med 2007 måste antas av lagstiftaren före utgången av 2005 så att det kan genomföras effektivt och utan förseningar. Det måste också beviljas anslag som överensstämmer med dess mål. Medlemsstaterna måste fullgöra sitt åtagande att genomföra **strategier för ett livslångt lärande senast 2006**.

Finansiering genom EU är betydelsefull.

Gemenskapen kommer att bidra till målsättningen att skapa fler och bättre arbetstillfällen genom att utnyttja sin utgiftspolitik. **Strukturfonderna** används redan och styrs mot dessa mål men detta framsteg kan **bara konsolideras genom att förslagen för den nya ramen efter 2007 antas**. Det är nödvändigt med tillräcklig finansiering till dessa strategier som kan få en hävstångseffekt när det gäller regional och nationell finansiering från den offentliga och privata sektorn och stödja utbytet av bästa praxis.

GENOMFÖRANDET AV LISSABONSTRATEGIN: REFORM AV EU:S SAMMANHÅLLNINGSPOLITIK OCH STRUKTURFONDERNAS ROLL

För nästa generation program inom ramen för regional utveckling, Europeiska socialfonden och sammanhållning föreslår kommissionen ett mer strategiskt tillvägagångssätt för att försöka se till att innehållet i dem inriktas på tillväxt och arbetstillfällen. Genom ett rådsbeslut kommer strategiska riktlinjer att fastställas på EU-nivå där ramen för de riktlinjer som skall förhandlas i partnerskap på medlemsstatsnivå anges och där olika nationella och regionala behov och förutsättningar beaktas.

De framtida regionala programmen och de nationella programmen för sysselsättning kommer att sträva efter att satsa resurser främst i de regioner som inte har så högt välbefinnande och där gemenskapens resurser kommer att koncentreras

- på att utveckla fler och bättre arbetstillfällen genom investeringar i utbildning och skapande av ny verksamhet,
- genom att främja innovation och kunskapsekonomins tillväxt genom att stärka forskningskapacitet och innovationsnätverk, däribland användningen av ny informations- och kommunikationsteknik, samt
- på att göra regionerna mer attraktiva genom att tillhandahålla infrastruktur.

Landsbygdsutvecklingspolitiken kommer också att mer specifikt inriktas på att skapa tillväxt och arbetstillfällen på landsbygden. De möjligheter som Internet och bredbandskommunikation innebär måste utnyttjas fullt ut för att kompensera de geografiska nackdelarna.

Dessa aspekter bör drivas vidare av medlemsstaterna i partnerskap med regioner och samhällen.

3.5. Effekterna för tillväxt och arbetstillfällen

*Lissabonstrategin
ger tillväxt på
medellång och
lång sikt.*

De politiska åtgärderna i detta meddelande kommer att vidareutvecklas allt eftersom medlemsstaterna utformar sina nationella handlingsprogram. Även om det därför i detta skede inte är möjligt att ge en övergripande bedömning av effekterna av hela Lissabonhandlingsprogrammet, råder det enighet om att den typ av åtgärder som planeras i detta handlingsprogram i hög grad kan bidra till att öka tillväxtpotentialen på medellång och lång sikt³.

³

Se "The costs of non-Lisbon. An issues paper", utkast till kommissionens arbetsdokument.

Att göra Europa mer attraktivt för investerare och arbetskraft

En inre marknad för tjänster skulle kunna öka BNP med 0,6 % och sysselsättningen med 0,3 %.

Programmet för den inre marknaden är ett av de bästa exemplen på en reform i Lissabonanda som haft stor inverkan på tillväxt och sysselsättning. En fullbordad inre marknad för tjänster skulle kunna leda till en ökning av BNP med 0,6 % och av sysselsättningen med 0,3 % på medellång sikt. Integrationen av finansmarknaderna skulle på medellång till lång sikt kunna sänka kapitalkostnaderna för EU-företag med ungefär 0,5 procentenheter och detta i sin tur medföra en ökning av BNP med 1,1 % och av sysselsättningen med 0,5 % på lång sikt.

Att skapa tillväxt genom kunskap och innovation

... investeringar i kunskap och utbildning skulle göra oss mer innovativa ...

Att investera i kunskap skulle öka EU:s förmåga att vara innovativt och att producera och använda ny teknik. Om utgifterna för forskning och utveckling ökade från 1,9 % av BNP till 3 % (i syfte att nå upp till Lissabonmålet före utgången av 2010) skulle leda till en ökning av BNP på 1,7 % 2010. Det är också nödvändigt att investera i humankapital eftersom det är högt kvalificerade personer som är bäst rustade att arbeta med det mest produktiva kapitalet och att genomföra organisatoriska förändringar för den nya tekniken. En ökning av arbetskraftens genomsnittliga utbildningsnivå med ett år skulle kunna öka den årliga tillväxten för EU:s BNP med så mycket som mellan 0,3 och 0,5 procentenheter.

Att skapa fler och bättre arbetstillfällen

... och det rätta konceptet för sysselsättning skulle kunna öka deltagandet på arbetsmarknaden med 1,5 %.

Slutligen är de förbättringar av sysselsättningsresultaten som konstaterats under senare år tydligare i de länder som genomfört reformer i syfte att öka deltagandet på arbetsmarknaden och att förbättra utformningen av en aktiv arbetsmarknadspolitik och skatte- och bidragssystem. Enligt undersökningar som gjorts kan sådana reformer öka deltagandet med 1,5 procentenheter och i kombination med återhållsamma löneökningar kan de leda till att arbetslösheten minskar med 1 %.

Eftersom de enskilda åtgärderna ömsesidigt förstärker varandra kan den totala effekten bli mycket större.

Av ovanstående framgår att varje enskild åtgärd enligt Lissabonhandlingsprogrammet skulle få betydande positiva följder för ekonomin. Men strategin är ett övergripande paket med reformer som ömsesidigt förstärker varandra. Enligt tillgängliga bedömningar skulle det inte vara orimligt att förvänta sig att Lissabonprogrammet i sin helhet, när alla dess olika delar genomförs, skulle kunna öka EU:s nuvarande potentiella tillväxttakt och föra den närmare målet på 3 %. Det skulle också öka sysselsättningen med åtminstone 6 miljoner arbetstillfällen till 2010.

4. ATT SE TILL ATT PARTNERSKAP LEDER TILL TILLVÄXT OCH ARBETSTILLFÄLLEN

*Vi ser över det sätt som
Lissabonstrategin
genomförs på ...*

Även om man har kommit en bit på vägen mot att förverkliga de mål som fastställdes vid rådets möte i Lissabon år 2000 är den samlade bilden mycket blandad. Den största enskilda utmaningen som vi står inför nu halvvägs till år 2010 att åtgärda genomförandeunderskottet. Vi måste förnya genomförandeprocessen som har blivit alltför komplicerad och som möts av oförståelse. Det har blivit många ord men inga resultat. Ansvarsfördelningen mellan nationell nivå och EU-nivå har blivit otydlig och detta har lett till att ingen tar ansvar.

*... genom ett enda
nationellt
Lissabonprogram
för tillväxt och
sysselsättning, ...*

I syfte att avhjälpa detta föreslår kommissionen att man gör en fullständig genomgång av hur den förnyade Lissabonstrategin genomförs.

- **Ett enda nationellt handlingsprogram för tillväxt och sysselsättning**, som antas av de nationella regeringarna efter samråd med respektive parlament, kommer att bidra till större engagemang och legitimiteten på nationell nivå stärks genom att arbetsmarknadens parter och det civila samhället blir delaktiga i utformningen av ett nationellt Lissabonprogram. I detta program skall de reformåtgärder och mål som är lämpliga mot bakgrund av de rådande förhållandena i respektive medlemsstat fastställas. Det bör utformas och antas av regeringarna efter samråd med deras nationella parlament.
- **Medlemsstaterna bör utse en Lissabonansvarig på regeringsnivå** med uppgift att samordna de olika delarna av strategin och presentera Lissabonprogrammet.
- De **nationella Lissabonprogrammen** för tillväxt och sysselsättning blir det viktigaste verktyget för att rapportera om ekonomiska åtgärder och sysselsättningsåtgärder i samband med Lissabonstrategin. Detta kommer att kraftigt förenkla det otal rapporter som nu finns inom ramen för den öppna samordningsmetoden, som kommissionen kommer att se över.
- **Prioriteringarna för åtgärder på EU-nivå** har fastställts och redovisas i ett separat Lissabonshandlingsprogram på EU-nivå. Det är viktigt att uppnå enighet om deras betydelse så att de snabbt kan beslutas och genomföras.
- Den förenklade rapporteringsstrukturen kommer att återspeglas på EU-nivå genom att de **befintliga samordningsmekanismerna för ekonomi och sysselsättning enligt fördraget samlas** i ett enda dokument (inom ramen för de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken och sysselsättningsriktlinjerna). Detta kommer att göras i en strategisk årsrapport som kommer att offentliggöras i januari varje år.

*... och en
Lissabonansvarig i de
nationella regeringarna,*

*... en enda
rapporteringsstruktur
...*

*... vid sidan av ett
Lissabonprogram på
EU-nivå, och ...*

*ett enda samlat
dokument för
samordning av den
ekonomiska politiken
och
sysselsättningspolitiken.*

Medlemsstaterna måste visa sitt engagemang.

Medlemsstaterna. Genomförandet är Lissabonstrategins ömma punkt. Förslagen för att förbättra genomförandemekanismerna kan lösa många av problemen men de kommer bara att fungera under förutsättning att medlemsstaterna är verkligt engagerade.

Även på EU-nivå måste rollfördelningen vara tydlig:

Europeiska rådet anger riktningen ...

Europeiska rådet kommer att ha det övergripande ansvaret för att leda utvecklingen. En samlad strategi för att anta riktlinjerna för de nationella programmen för tillväxt och sysselsättning och förenklad rapportering om genomförandet från medlemsstaterna kommer att göra det möjligt med en ännu starkare ledning från rådets sida.

... med hänsyn tagen till Europaparlamentets synpunkter ...

Europaparlamentet kommer också att delta i processen genom att avge ett yttrande om den strategiska årsrapporten som rådet måste beakta. Parlamentets talman och rådets och kommissionens ordförande kan fortsätta att mötas regelbundet, även före Europeiska rådets vårmöte, i syfte att bestämma hur lagförslag som har samband med EU:s Lissabonprogram kan föras framåt i lagstiftningsprocessen. Kommissionen kommer också att fortlöpande informera Europaparlamentet om sin analys av framstegen och om de åtgärder som vidtas av medlemsstaterna.

... och kommissionen för processen framåt.

Kommissionen kommer att hjälpa medlemsstaterna att utarbeta Lissabonprogrammen och fastställa de strukturer som krävs för att underlätta. Den bedömer de målsättningar och åtgärder som antas av medlemsstaterna, pekar på grundläggande svårigheter och håller genom sin strategiska årsrapport EU kvar på rätt kurs. Dessutom kan kommissionen utnyttja sina befogenheter enligt fördraget i syfte att säkerställa att lagstiftningen införlivas på ett korrekt sätt och att medlemsstaternas åtaganden i samband med Lissabonsstrategin uppfylls.

Arbetsmarknadens parter bör spela en särskild roll.

Även **arbetsmarknadsparternas** roll kommer att vara av stor betydelse. Deras stöd blir avgörande på områden som exempelvis aktiv arbetsmarknadspolitik, livslångt lärande eller att förutse omstruktureringar inom industrin. Därför uppmanar kommissionen arbetsmarknadsparterna att själva utarbeta ett flerårigt Lissabonprogram för tillväxt och sysselsättning och använda sina befogenheter enligt fördraget. Det regelbundet återkommande trepartstoppmötet bör ägnas åt utvärdering av de framsteg som gjorts och utbyte av bästa praxis inom medlemsstaterna. Partnerskapet för tillväxt och sysselsättning är därför fullt förenligt med ambitionerna för det partnerskap för förändring som antogs av arbetsmarknadens parter vid trepartstoppmötet i mars 2004.

Den nya treårsperioden inleds 2005.

Den nya treårsperioden kommer att inledas under 2005 genom fastställande av nya mer allmänt hållna riktlinjer för ekonomi och sysselsättning som ger medlemsstaterna möjligheter att skräddarsy sina nationella Lissabonprogram så att de passar de förutsättningarna i varje enskilt land. En översyn görs 2008. En detaljerad sammanfattning av den

nya strategin offentliggörs separat.

*Detta strukturerar upp
vårt partnerskap och
ger garantier för
förändringar.*

Sammanfattningsvis baseras förslagen för att få partnerskapet att leda till tillväxt och sysselsättning på en tydlig ansvarsfördelning som gör att alla aktörer verkligen tar ansvar för de verksamheter som hamnar på deras bord. Den nya strategin rensar upp i mängden av krav på rapportering. I huvudsak flyttas fokus från samordning genom multilaterala diskussioner mellan de 25 medlemsstaterna och kommissionen till enskilda politiska teman (den öppna samordningsmetoden) med djupgående bilateral dialog mellan kommissionen och medlemsstaterna om ett nationellt handlingsprogram baserat på ett åtagande. Ramen för dialogen utgörs av de befintliga samordningsverktygen för ekonomi och sysselsättning enligt fördraget – de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken och sysselsättningsriktlinjerna.

*... som gör
att vi kan skörda
frukterna av
samordnade insatser
inom olika områden
och på olika nivåer.*

Slutligen kommer vi genom denna strategi att kunna vinna verkliga synergieffekter genom att agera på olika nivåer inom partnerskapet och bygga vidare på komplementaritet med och mellan medlemsstaterna. Medlemsstaterna kommer till exempel att bekräfta sina nationella målsättningar för utgifterna för forskning och utveckling i sina Lissabonprogram och fastställa de åtgärder de tänker vidta. På gemenskapsnivå föreslås en fördubbling av utgifterna för forskning och utveckling i det sjunde ramprogrammet och en rad politiska åtgärder planeras för att underlätta utgifterna för forskning och utveckling i medlemsstaterna. Med utgångspunkt i de nationella Lissabonprogrammen kommer kommissionen därför att varje år kunna utvärdera de framsteg som gjorts mot målsättningen att utgifterna för forskning och utveckling för hela unionen skall utgöra 3 % av BNP, lägga fram nödvändiga förslag för att anpassa politiska instrument, ge feedback till medlemsstaterna och, vid behov, rapportera allvarliga problem till Europeiska rådet.

Att informera om Lissabon är ett viktigt steg för att skapa engagemang på alla myndighetsnivåer.

*Men framför allt måste
folk förstå varför
Lissabonstrategin är så
viktig.*

Utmaningen att övertyga om vikten av reformer tar inte slut med i och med denna rapport och inte ens när partnerskapet för tillväxt och sysselsättning lanseras vid Europeiska rådets möte i mars. Den ambitiösa Lissabonagendan för reformer måste åtföljas av arbetet med att förklara de utmaningar vi står inför. Vi måste om och om igen upprepa vikten av reformer så att budskapet om att det brådskar går fram och vi visar att vi har ett svar att komma med – ett distinkt europeiskt svar. Att föra ut det här budskapet kräver emellertid en stor insats under lång tid.

*... och det måste
förklaras både på EU-
nivå och nationellt.*

Denna uppgift måste EU-institutionerna ta sig an gemensamt. Men det största ansvaret vilar på medlemsstaterna där budskap kan anpassas till nationella problem och nationella debatter. Detta måste involvera alla som har intresse av att Europa är framgångsrikt – nationella parlament, regioner, städer och samhällen på landsbygden och det civila samhället. Kommissionen kommer å sin sida att prioritera informationen om

agendan för tillväxt och sysselsättning under hela sitt mandat.